

tror jeg, at det rette Syn paa Kønnene først vil komme, naar Videnskaben anviser en selvstændig Kvindelighed sin Plads i Tilværelsen ved Siden af Mandligheden.

Jeg har fra min Ungdom følt Trang til at udrede Sjælelivet og Kønsskellen; men der var dengang hverken Sjælelære eller Kønslære; den sidste har vi endnu ikke. Saa har jeg selv arbejdet paa en Udredning til eget Husbehov. Ud af den skriver jeg, og jeg føler mig overbevist om, at Hypothesen i sin dybeste Grund er Sandhed. Gid jeg kunde overbevise Dem derom.

Ifølge Deres Standpunkt forstaar jeg, at De ikke vil godkende det kvindelige som det etiske, det gode og sædelige. De mener, at ogsaa Manden kan have det i Kjødet baaret og at det ofte ikke findes hos Kvindene. De anfører nemlig, at det ofte ikke findes hos dem, der træder frem i Literaturen. Jeg tilstaar, at man undertiden der kan have Grund til at blues over sit Køn. Jeg maa dog gøre opmærksom paa, at det ikke er min Mening, at Kvinden ene er Indehaver af det etiske, men at Kvindeligheden i Forhold til Mandkønnet særlig har de sædelige Instinkter. Jeg mener endog, at det ved Forbryderantallet kan bevises statistisk. Men lad os tage det kvindelige upersonlig, da vil De bedre forstaa mig.

Ved Siden af, at jeg godkender Kønnenes menneskelige Enshed, hæveder jeg tillige, at de udtrykker hver sin Idé.

Fysisk og aandeligt talt er Mandens Hovedbegreb den skabende Kraft — den, der giver Betingelse for Liv — og Kvindens Hovedbegreb er den opholdende Kraft, der fysisk og aandelig er den moderlige Forsorg. Men de tvende Grundkræfter er aldrig adskilte. Saavel Manden, som Kvinden har den skabende og den opholdende Kraft. Det er den ulige Sammensætning deraf, der betinger Kønnene. Denne Forskel kan vor Erfaring ikke benægte. Det legemlige og det sjælelige er inderlig forbunden. Dersom Mands- og Kvindesjælen var ens, vilde de ogsaa legemlig være ens. Men man kan se Forskellen i Mandens og Kvindens Blik, Ansigtstræk og Udtryk. Kvindens Idé er da særlig det etiske; thi derunder maa moderlig Forsorg henføres.

For Kortheds Skyld nævnte jeg det etiske — Tilværelsens andet Princip — som sædelig Villiekraft og Finfølelse. De har føjet mere til, men det er jo langt fra udtømt. Foruden de Følelser, der særlig betegner Kvindesjælen: som Troskab, Medfølelse, Blufærdighed osv., maa endnu nævnes Selvbegrænsning, en Dyd, der er meget værdifuld, men som let vil kunne svækkes, hvis vi ensidig holder paa menneskelig Enshed.

De mandlige Evner og Dyder glimrer saa fremtrædende i Verden, at at man ikke behøver at nævne dem. Dersom Manden ikke besad Evner fremfor os, da kendte vi hverken Damp eller Elektricitet, hverken Stjernernes Baner eller overhovedet Natur-

lovene. Men maale vi ham fra et etisk Standpunkt, da ser vi, at det holder haardt for ham at opfylde det etiske Bud: Som Du vil andre skal gøre mod Dig, saaledes skal Du gøre mod dem. Og dog har han haft Kristendommen til at uddybe sit eget kvindelige Princip, det Gode. Endnu i vor fri, oplyste Tid undertrykkes de svage, og deres Menneskeret nægtes dem af Mændene.

Deres
Pauline Aggersborg.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Ved en Fejltagelse, som vi højlig beklager, blev Datoen for Pinsemødet i sidste Nr. angivet forkert. Mødedagene er ikke, som der var anført, 1. og 2. Pinsedag, men som nedenfor anført Tirsdag og Onsdag efter Pinse.

Forslag til Program

for

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Ringkøbing

Tirsdag d. 20. og Onsdag d. 21. Maj 1902.

Tirsdag.

Kl. 10 Fællesstyrelsens Møde.

- 1½ Offentligt Møde.

Dagsorden.

- I. Formanden aflægger Beretning, derunder Beretning for
 1. „Kvinden og Samfundet“,
 2. Husmødreforeningen,
 3. Husmoderskolen samt fra Dansk Kvindesamfunds Repræsentanter i
 4. Dansk Kvinderaad,
 5. Kvindernes Bygning,
 6. Valgretsudvalget.

- 4½ II. Foredrag af Hr. Højesterets-sagfører S. Høgsbro.

- 7 Fællesspisning.

Onsdag.

Dagsorden;

- 9 III. Beretninger fra Kredsene.
- IV. Regnskab og Overslag fremlægges henholdsvis til Godkendelse og Efterretning.
- V. Valg af Fællesstyrelse, Tilsynsmænd og Stedfortrædere.
- VI. Fastsættelse af Samlingsstedet for næste Aarsmøde.
- 2 Køreture til Vesterhavet. Møde af den ny Styrelse.

Nordisk Kvindesagsmøde.

Norsk Kvindesagsforening agter fra 3.—7. Juli i Kristiania af afholde et Møde, hvortil herved interesserede Kvinder og Mænd fra Norge og vore Nabolande indbydes.

Programmet vil omfatte:

Kvindelig Uddannelse,
Sociale Reformer,
Norske Kvinders nationale Raad,
Kvindelige Læger og deres Stilling,
Camilla Colletts Mindesmærke,
Foredrag om Kunst og Literatur.

Anmeldelse om Deltagelse i Mødet samt Kontingentet Kr. 5,00 indsendes inden 15. Juni til Kassereren i Arbejds-komiteen, Frøken Regine Mathiesen, Wergelandsvejen 17¹.

Fragtmoderation paa de norske Jernbaner er tilstaaet Deltagerne.

Kristiania i April 1902.

Norsk Kvindesagsforenings Bestyrelse.

København, d. 26. Marts.

Kære Frk. Frederiksen!

Det gør mig ondt at maatte skuffe Deres Forventning om et Referat til Deres Blad af Ellen Keys Foredrag om „Kunsten at leve“. Jeg er nemlig bange for ikke at blive helt retfærdig i min Fremstilling, idet jeg var kommen for langt tilbage i Salen til skarpt at kunne opfatte hvert Ord.

I Indledningen dannede „Moderligheden“ Kernen, omtrent det samme som jeg selv andendstedt (sidst i Nr. 17 af „Husmoderens Blad“) under Benævnelsen „Værnekald“ har betegnet som det specifikt kvindelige, som det, der skal bære vort Liv, enten vi saa er Mødre eller ej, men som da til Gengæld ogsaa er i Stand til at fylde os med en Lykke og Glæde af renere Art, end Tilfældet er med de kortvarige egoistiske Glæder, hvorefter saa mange jager.

Kernen i selve Foredraget var en Fremstilling af denne Idés Virkeliggørelse gennem et langt Liv; Ellen Key valgte dertil en nulevende 85aarig tysk Dame, Malvida von Meysenbugs Livsskæbne, som dog ikke frembød noget usædvanligt. — mangfoldige Kvinder (og Ære være dem) har levet, lidt og glædet sig, tænkt og handlet som hun, og for saa vidt kunde alt være godt, da en slig Fremstilling altid har sin Rettigtelse. Men den tændende Gnist? den, der skulde sat Hjærte og Tanker i Glød — — — ?

Dog, lad mig nu ikke blive uretfærdig! Det var sagtens „Pladsens“ Skyld, at jeg gik uberigtigt bort.

At jeg iøvrigt ganske deler Ellen Keys Mening om, at den fremragende Kvinde ikke maa mangle „Geist, Liebenswürdigkeit und Gratie“, derom behøver jeg næppe at forsikre Dem — De ved af vore Samtaler, at jeg sukker efter en saadan Kvindetaler herhjemme!

Venlig Hilsen

Deres H. Th.

Fra Uge til Uge.

Dansk Kvindesamfunds Husmødreforening havde den 24. April samlet 18 unge Piger tillige med deres Mødre til en lille Afskedsfest, før de unge drog ud til deres forskellige Pladser paa Landet.

I sine Afskedsord til de unge ytrede Frk. Hjort, at næsten alle de 18, som hun sendte ud sidste Aar, havde gjort hende Glæde; 8 af dem havde passet saa godt, hvor de kom hen, at de bliver der endnu et Aar. De andre er som Regel godt anbragt. „De Husmødre, der siger, at Lærlingen maa gaa med til alt, hvad der forefalder i Huset, naar det passer for hendes Kræfter, de samme er villige til at behandle jer som Barn i Huset... det gælder om at finde paalidelige Husmødre til jer, og saa lade dem raade.“

Frk. Hjort havde sidste Sommer besøgt 9 Lærepladser; til de 8 sendte hun gerne ny Lærlinge. Andre Steder havde hun Venner, som kunde berette hende om, hvorledes det gik hendes Plejebørn. Man maa ønske hende til Lykke med hendes Virksomhed, der har særegne Vanskeligheder, men, naar den gaar godt, ogsaa iøjnefaldende gode Sider.

Dansk Kvinderaad afholdt Generalforsamling Mandag den 28. April. Formanden meddelte, at Forhandlingerne med Valgretsudvalget (se Kv. og Samf. Nr. 5) var endte med Enighed om at bevare de bestaaende Forhold, men ved given Lejlighed søge Samarbejde Foruden Formandens, Kassererens og de staaende Udvalgs Beretninger var der i Aar givet Foreningerne Lejlighed til at give en kort Redegørelse for deres Formaal og Virkemaade. Heraf havde 12 Foreninger benyttet sig. Hver Forening havde kun faaet 5 Minutter til sin Raadighed, og det maa noteres, at skønt ikke en af Damerne overskred deres Tid og flere endogsaa brugte mindre, lykkedes det dog at give et fyldigt Billede af den forskelligartede Virksomhed, der udfoldes af danske Kvindeforeninger. Foruden en mindre Lovændring vedtoges et Forslag fra det internationale Kvinderaad gaaende ud paa at give Formændene for dettes staaende Udvalg Sæde i den internationale Bestyrelse; hvormod Kvinderaadet ikke i Aar turde paa tage sig — at videraale I. C. W.s Opfordring til at organisere Demonstrationsmøder for Fred og Voldgift 18. Maj. (Det er netop Pinsedag).

Valg: Til Formand og Protokolfører genvalgte henholdsvis Frk. Henri Forchhammer og Frk. Elise Hansen, til Næstformand valgtes Professorinde Axelline Lund, til Kasserer Professorinde Dagmar Schmiedelow. Suppleanter blev: Frk. Johanne Blom, Fru Anna Hansen og Frk. K. S. Præstgaard. Revisorer: Frk. C. Herding og Frk. W. Rørup.

Dansk Kvinderaad tæller nu 17 Foreninger og 18 Enkeltmedlemmer.

Dansk Kunstildforening har nu sluttet sine musikalske Matinéer. Disse har været præget af en lignende Hygge, som naar man har Lejlighed til at nyde Musikken i en hjemlig Kreds udenfor Koncertsalen. Man har kunnet glæde sig saavel over gode Løfter hos unge endnu lidt prøvede Kræfter, som over fuldt modne Kunstneres udmærkede Ydelser. Forsøget er lykkedes godt og vil forhaabentlig blive gentaget i de kommende Vintre.

Damernes Roklub og dansk Kvindegyminastikforening vil, for at kunne anskaffe en Kaproningsbaad og udgive et Værk om Dansk Kvindegyminastik, den 15. Maj Kl. 7½—10 Aften foranstalte en Fremvisning i Gymnastik, Plastik og Dans, i hvilken Dansk Kvindegyminastikforening, Elever fra Lyceum, Nørrebro Latin- og Realskole, Hermes' Forskole og Paul Petersens Institut vil deltage.

Billetter à 2. og 1 Kr, faas i Vilhelm Hansens Musikhandel, Gøttersgade 11.

Opmærksomheden henledes paa Københavnskredsens Fællesmøde 14. Maj Kl. 8 Nørregade 33.

Af Fru Blicher Clausens nye Bog „Farbror Frantz“, der nylig udkom paa „Det nordiske Forlag“, er første Oplag allerede udsolgt. Andet Oplag er straks sat i Arbejde. Der er derefter af denne Bog trykt ialt 3250 Eksemplarer.

Dansk Sygeplejerskeforening holdt for ikke længe siden sin Generalforsamling, hvor det oplystes at Foreningen tæller 408 ordinære Medlemmer, 125 ekstraordinære, 120 bidragydende, 19 livsvarige og 1 Æresmedlem. Foreningen har grundet et Hjælpefond for Sygeplejersker, indrettet et Klublokale for sine Medlemmer og udgiver et Tidsskrift.

Rettelse.

I sidste Nr. af „For Hus og Hjem“ 3 S. 7 Linie fra oven: Middagsresterne, læs Middagsretterne, og 9 Linier fra neden: sprængt Kallun, læs sprængt Kalve-Bryst.

Paris,

de stærke Stemningers By,

af Clara Bergsøe.

De glimrende Fester, der i Marts Maaned fandt Sted i Paris i Anledning af Victor Hugos hundredaarige Fødselsdag, har levende mindet mig om den store Digters Død og Begravelse, om hvilken sidst en fransk Forfatter i „Politiken“ ytrede, at den vakte en hellig Begejstring i hele Frankrig. Intet glemmes ellers saa hurtigt som en Begravelse — den være nok saa storartet, og at blot En mindes den, enda 20 Aar efter den fandt Sted, er et Særstykke, der viser, hvilket dybt Greb, den i det Øjeblik tog i Folket. Fristet heraf har jeg ikke kunnet modstaa Lysten til at drage nogle Scener frem af dette store Pariserbillede, saa meget mere, som Publikums Inter-

esse for den store Digter ogsaa hos os har været vakt.

Men tilbage til V. H., som mærkelig nok boede i Avenuen af samme Navn. Ikke som hos os var denne opkaldt længe efter Mandens Død men — mere fornøjeligt — medens han levede, hvilket uægtelig giver en saadan Gade mere Betydning: simpelt hen lægger Mindernes Glans over den. — — —

Længe havde han været syg den gamle, og med den største Pietet omfattede Befolkningen hans Befindende, Som Beboer af samme Kvarter saa jeg, hvorledes Arbejdsfolk i blaa Bluser belejrede Kafeerne, blot for at holde Øje med Begivenhedernes Gang. Victor Hugos Hus kunde næsten være nok til at vække Interesse for dets berømte Beboer. Det bestod af to landlige Pavilloner, dannede efter Ejerens ejendommelige Personlighed. Populært gik den lille Dør lige i Flugt med Gaden uden et eneste Trappetrin, men aristokratisk formede sig nogle enkelte store Vinduer til en kraftig Opfanger af Lys og Luft, og malerisk livfuldt brød en Balkondør hele Symmetrien. Man kunde ikke se den uden at tænke sig munter

Samtale bagved, disse Samtaler, der faldt saa fyrige og indholdsrige, at Hugo bestemt frabad sig at have Fortepiano i sit Hus; de menneskelige Stemmer var ham det kæreste. Og hvilken udvalgt Kreds bag denne Balkon! Man tænkte sig der en vis bred Hygge, og dog en kølig Højhed, noget, der var beslægtet med de vægtige Lindetræer, der ligesom svægte Huset ind i fornem Skygge og dybe, lønlige Toner. — I Sygdommens Dage var Døren slaaet til Side, og under det lille fremspringende Glastag sad V. H.s Husbestyrerinde. Ofte havde jeg set hende bag Køkkendøren vaskende den friske, grønne Salat, naar Digteren ventede sine Middagsgæster. Et hyggeligere Interiør kunde man ikke tænke sig. Nu bredte hun sig højtideligt bag et stort, hvidt Forklæde med en sort Protokol ved Siden, hvori deltagende spørgende skrev deres Navne. Det var gjensynligt, at dette gamle Menneske følte sig i Rapport med hele Paris, og lige lidt forundrede sig over den bluseklædte Arbejder og den spidse Turnure, naar de samtidig gled ind ad Døren.

Saa en Morgen hed det sig endelig, at han var bedre. Oldingen, om hvem de sandtru meldte, at han lignede „Mumiemasken af en Gud, der har overlevet sig selv“, han havde altsaa dog overvundet Døden.

Op ad Dagen begyndte den fornemme Verden sine sædvanlige Køreture, men denne Gang saa ustandseligt, at det var som om de mørke Katakomber, der strække sig under Paris fik Lyst til at tale med, som hørte man deres hule Ekko. Medlidende tænkte jeg paa den syge Digter. Maaske var han dog døende, og dette var muligt Dandyverdenens sidste, brutale Hilsen! Utaalmodig lukkede jeg Vinduet op, og til min Forundring saa jeg Gaden propfuld af Mennesker, der alle bar en Papirslap med V. H.s Billede i Sørgerand. Han var altsaa død! — — Og hele det Mylr, det var Paris, det var hans elskede, som — med Lynets Fart underrettet om hans Død — ilede til for med fransk Konveniens at aflægge Kort. Det lille Hus var pludseligt som uddød, og Skodderne sluttede for hvert Vindue. Enhver Vogn vendte sagte uden for denne tyste Bolig. Lydløst